

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO-4101-08-03/2012
P/12/113

Poznań, dnia 23 sierpnia 2012 r.

**Pan
Lesław Szabłoński
Wielkopolski Wojewódzki Lekarz
Weterynarii**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, skontrolowała realizację przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii (dalej: „Wojewódzki Inspektorat”), zadań określonych w programach zwalczania salmonelli w stadach kur w latach 2007-2012 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 26 lipca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli², przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PIW w kontrolowanym zakresie, pomimo nieprawidłowości, które nie miały jednak zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

1. Na terenie województwa wielkopolskiego w poszczególnych latach objętych kontrolą w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli w stadach kur (zwanymi dalej „Programami”) objętych było od 179 do 318 stad hodowlanych kur oraz od 312 do 599 stad towarowych niosek. W wyniku badań prowadzonych w ramach programu zakażenie pałeczkami *Salmonella* stwierdzono w 18 stadach hodowlanych i 39 stadach towarowych niosek. Z ustaleń kontroli wynika, że realizacja tych Programów na terenie województwa wielkopolskiego przyczyniła się do osiągnięcia celu wspólnotowego, tj. istotnego ograniczenia występowania objętych nimi serotypów *Salmonelli*. Odsetek stad hodowlanych kur z dodatnim wynikiem badań w kierunku tych serotypów obniżył się z 3,06 % w roku 2007 do 0,32 % w roku 2011. W przypadku stad towarowych niosek odsetek ten w 2008 r. wynosił 3,52 %, natomiast w latach 2009, 2010 i 2011 odpowiednio: 1,81 %, 0,72 % i 1,87 %. Na uwagę zasługuje też odnotowany w latach 2007-2011 na terenie województwa wielkopolskiego wyraźny

¹ Dz. U. Z 2012 r. poz. 82, ze zm.

² Dz. U. Nr 227, poz. 1482, ze zm.

spadek liczby przypadków zachorowań ludzi wywołanych pałeczkami Salmonella. Z informacji przedstawionych NIK przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wynika, że w 2007 r. zarejestrowano 977 takich zachorowań a w latach 2008, 2009, 2010 i 2011 ich liczba wyniosła odpowiednio 627, 729, 700 i 623.

Na realizację Programów w okresie objętym kontrolą wydatkowano łącznie 17 577 060 zł. z czego 3 909 739 zł wyniósł koszt realizacji programów w stadach hodowlanych a 13 667 321 zł. w stadach towarowych niosek. Na koszty te składały się głównie należne właścicielom stad odszkodowania za drób skierowany do uboju sanitarnego oraz za jaja objęte utylizacją (odszkodowania stanowiły ponad 86% wydatków na realizację Programów w stadach hodowlanych i ponad 92 % wydatków na realizację Programów w stadach towarowych). Zauważyć należy, że w skali województwa wielkopolskiego (na terenie działania Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Rawiczu) w trzech przypadkach: (jeden przypadek w 2009 r. na kwotę 837 436,4 zł i dwa przypadki w 2010 r. na kwotę 2 062 930,2 i 2 978 817,3 zł) wypłaty odszkodowania za drób i jaja dokonano po upływie 90 dni od daty likwidacji stada. Przyczyną tego stanu rzeczy było odpowiednio: oczekiwanie na pełną dokumentację od właściciela, brak pod koniec roku środków finansowych na paragrafie dotyczącym osób prawnych, oraz oczekiwanie na środki finansowe z rezerwy celowej.

2. Dokonane w trakcie kontroli porównanie uzyskanych przez NIK w 37 urzędach skarbowych informacji o podmiotach, które zgłosiły prowadzenie działalności gospodarczej m.in. w specjalnych działach produkcji rolnej z rejestrem podmiotów objętych nadzorem weterynaryjnym wykazało rozbieżności uzasadniające podejrzenie, że nie wszystkie stada hodowlane kur i stada towarowe kur niosek na terenie województwa wielkopolskiego objęte zostały Programami. Stwierdzono, że w rejestrze podmiotów nadzorowanych nie było trzech podmiotów, które zgłosiły w urzędach skarbowych działalność w zakresie utrzymywania stad towarowych kur niosek (dwa na obszarze właściwości miejscowej Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim oraz jeden na obszarze właściwości miejscowej Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Ostrzeszowie). W dwóch przypadkach (po jednym odpowiednio na terenie działania PIW w Pile i PIW w Jarocinie) w rejestrze brak było podmiotu utrzymującego drób w stadzie reprodukcyjnym oraz podmiotu prowadzącego inkubację jaj.

3. W 2008, 2010 r. i 2011 r. nie został w pełni zrealizowany plan obowiązkowych badań pasz w kierunku obecności pałeczek Salmonella. W 2008 r. zbadano 221, 2010 r. zbadano 225 prób a w 2011 r. 228 prób, co stanowiło odpowiednio 96,1, 97,8 % i 99,1 % ilości zaplanowanej. Z ustaleń kontroli wynika, że powyższe wynikało z przyczyn leżących po stronie powiatowych lekarzy weterynarii tj. z powodu odstąpienia przez nich od przeprowadzania badań pod koniec roku z powodów organizacyjno-technicznych. Uwzględniając specyfikę zagrożenia powodowanego przez pałeczki Salmonella NIK nie podziela wyrażonej w wyjaśnieniach udzielonych w trakcie kontroli opinii, „*że zaistniała sytuacja nie miała wpływu na obniżenie jakości zdrowotnej pasz*”.

4. Nadzór nad realizacją Programów przez powiatowych lekarzy weterynarii Wojewódzki Inspektorat prowadził w formie bezpośrednich kontroli w powiatowych inspektoratach weterynarii oraz bieżącej analizy sprawozdań przedstawianych przez powiatowych lekarzy weterynarii. W okresie do końca czerwca 2012 r. Wojewódzki Inspektorat przeprowadził łącznie 12 (w 2009 r. – 3, w 2010 r. – 2, w 2011 r. – 4 i w I połowie 2012 r. – 3) w powiatowych inspektoratach weterynarii kontrole dotyczące bezpośrednio realizacji zadań wynikających z Programów. Kontrole te obejmowały m.in. prawidłowość prowadzenia rejestrów podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, realizację harmonogramu pobierania prób do badań, czynności (działania) podejmowane przez powiatowego lekarza weterynarii w przypadku podejrzenia wystąpienia Salmonelli i ich dokumentowanie. Kontrole planowe (problemowe i sprawdzające) ujmowane były w rocznych planach kontroli. W dziewięciu przypadkach (w latach 2010-2012) po zakończeniu postępowania kontrolnego sporządzone zostały wystąpienia pokontrolne zawierające pozytywne oceny, które miały umocowanie w materiale kontrolnym. NIK zauważa, że w 2009 r. w trzech przypadkach nie sporządzono wystąpień pokontrolnych, mimo takiego obowiązku

wynikającego z Instrukcji z dnia 9 marca 2007 r. – wydanej przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

Sposób przeprowadzania przez pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu bieżącej analizy przedkładanych przez powiatowych lekarzy weterynarii sprawozdań merytorycznych z realizacji Programów nie był, w ocenie NIK, w pełni rzetelny. Kontrola wykazała, bowiem, że część danych przekazanych do Głównego Lekarza Weterynarii za rok 2010 była obarczona błędem. W grupie stada hodowlane wykazano, bowiem 14 odchowalni (kwalifikujących się do Programu), jako stada nie objęte programem w stosunku do łącznej liczby stad. Podobnie w grupie stada towarowe niosek wykazano błędnie 25 stad (odchowalnie), jako stada nieobjęte programem, pomimo iż stada te były faktycznie objęte Programem. Z ustaleń kontroli wynika, że bezpośrednią przyczyną tego stanu rzeczy była niewłaściwa interpretacja przez część powiatowych lekarzy określenia „stado objęte programem” oraz kilkumiesięczne przerwy obowiązywania Programu.

Z ustaleń kontroli wynika, że w badanym okresie nie było przypadków odwołań od decyzji powiatowych lekarzy weterynarii w sprawach związanych z realizacją Programów.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu wyjaśnienia przyczyn nie zaewidencjonowania w rejestrze podmiotów nadzorowanych wskazanych w protokole kontroli stad należących do podmiotów, które zgłosiły w urzędach prowadzenie działalności objętej Programami.
2. Pełną realizację planów kontroli urzędowych pasz przeznaczonych dla stad kur.
3. Zapewnienie przekazywania Głównemu Lekarzowi Weterynarii rzetelnych danych o realizacji Programów.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 ustawy o zmianie ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 w związku z art. 2 ustawy o zmianie ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.